

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 180 Lei

Pe jumătate . . . . . 90 Lei

În America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Bla j, Jud. Târnava-mică

Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Oglinda Țării

Unele învățăminte ce se pot scoate din numărătoarea populației cea mare

de GAVRIL TODICA

Înceindu-se lucrările recensământului (numărătoare) ce s'a făcut pe toată țara, în zilele 27—29 Decembrie 1930, acuma se publică în gazete, ba de ici, ba de colo, rezultatele.

Pretutindeni s'au găsit mai puțini locuitori decum se aștepta. Bunăoară în județul Hunedoara, cel mai mare județ al țării, așteptam vr'o 400 000 de locuitori. Când colo, s'au găsit numai 331.940.

Fie mulți, fie puțini, adevărul trebuie scos la iveală, ca să tragem din el concluziunile învățături.

Să ne întrebăm dară, ce poate fi cauza numărului mic de locuitori?

Să luăm, ca exemplu, Valea Jiului, Cugirul, Hunedoara, Călanul, Săcărâmbul, Băița.

În Valea Jiului, așteptam vr'o 100 000 locuitori, dar abia s'au găsit 66 721. Cauza este — între altele — scăderea numărului lucrătorilor.

În minele de cărbuni nu se lucrează ca mai înainte.

— De ce nu se lucrează?

— Fiindcă Statul nu mai cumpără toți cărbunii pentru C. F. R. — răspund conducătorii minelor. Și dacă nu avem la cine să vindem mulți-mulți cărbuni, de ce să-i mai scoatem din pământ cu nemiluita? Îi lăsăm în măruntălele pământului, că bine stau ei acolo.

Așa răspund societățile miniere și încâtva au dreptate.

Dacă am întreba Statul, el ne-ar răspunde:

— De ce să cumpăr cărbuni dela Petroșeni, *îndoit așa de scumpi*, decum mi-i trimite Polonia, de-a dreptul în magazinele căilor mele ferate?

Dacă m'aș aproviziona tot cu cărbuni scumpi, cum doresc societățile miniere de pe Valea Jiului, atunci niciodată nu aș mai veni în rând cu căile ferate; niciodată nu m'aș putea gândi să ieftinesc transporturile pe C. F. R., căci la urma urmelor și prețul cărbunilor, ce se ard în locomotive, se plătește tot din punga publicului, care călătorește sau face transporturi cu căile ferate.

Așa răspunde Statul și vedem că din partea lui iarăș are dreptate.

Cu alte cuvinte, *interesele societăților miniere se ciocnesc cu interesele statului și ciocnirea sparge capul lucrătorilor, împrăștiindu-i de pe Valea Jiului.*

Am putea întreba mai departe că oare societățile miniere de ce nu vând și ele mai ieftin cărbunele.

De ce nu reduc plățile cele grase și tantiemele conducătorilor, ca prin reducerea aceasta cheltuielile să fie mai mici?

De ce se întemeiază numai pe vânzări la C. F. R.? Cărbunele se poate doar prelucra, mult mai economic, în sute de materii prețioase: colorii, medicamente, curent electric și altele multe, dupăcum sunt cărbunii.

La prelucrări de aceste ar trebui să cugete societățile miniere și conducătorii ingineri, nu tot la politica nefericită, de pe urma căreia suferim cu toții.

Pe la Hunedoara și Ghelar lucrau înainte de războiu vr'o 6000 de lucrători. Astăzi Hunedoara are 4351 locuitori.

Cugirul avea înainte de războiu vr'o 7000 suflete (cu lucrători cu tot). Azi are 4765.

Pe la Călan, Săcărâmbu, Băița aproape nu mai sunt lucrători.

Pe unde, înainte de războiu, „*Sufla săcărmanu*” (vorba Moșului*). Azi suflă vântul a pustiu...

Mai cade apoi în cumpănă și obiceiul săsesc de a avea numai un copil, sau nici unul. Obiceiul nu s'a mărginit numai la Sași, și s'a răspândit și la Românii din Banat și se răspândește în toate părțile. Ar zice cineva, că greutățile prea mari împreunate cu creșterea copiilor îndeamnă pe familii să se fe-rească de copii.

Aș!

Tocmai familiile cele mai bogate strălucesc prin lipsa de copii. Multe doamne mai bucuros se plimbă cu câte-

*) hornul dela fabrică.

luși în brațe ori cu câni-lupi, ținuți în sgardă, decât să împingă un cărucior cu copilaș în el.

Se va zice că așa e moda.

Adevărat că e așa, dar moda asta nu poate fi inspirată de Dumnezeu, ci numai de *diavolul*, care își arată și el isprava „minunată”, având tot dreptul să se bucure de ea.

Aceste și multe altele sunt cauzele, pentru cari populația țării nu sporește cum ar fi de dorit.

Cărmuitorii, ori din care partid vor fi ei, au mare răspundere și datorințe grele de a îndrepta stările, căci țaria țării este un număr cât mai mare de cetățeni mulțamiți și iubitori de patrie.

Orășelul Vâlcov sub apă. Orășelul Vâlcov se află la capătul dinspre Marea Neagră a brațului Chilia al Dunării. Fiind în părțile acelea frig foarte mare, Dunărea, ba chiar și Marea Neagră, a înghețat tun. Mai slobozindu-se frigul, apele pline de sloiuri de gheață ale Dunării au început să curgă peste gheață și astfel au inundat orășelul Vâlcov de așa, încât peste 200 case s'au prăbușit, iară cele rămase sunt gata de prăbușire. Femele și copiii au fost scăpați de moartea aproape sigură și duși în satele învecinate. Bărbații au rămas să spargă gheața și să scape ce se mai poate scăpa. Dară toate au fost zadărnice. Nici vapoarele spărgătoare de gheață, nici dinamita, nici tunurile, nici sutele de soldați n'au fost în stare să scape acest orășel de pescari de primejdie. E o adevărată jale să-și știi pe bieții oameni lipsiți acuma, în puterea iernii, de case și de tot avutul, fără vite, fără porci, fără nimic. Întreagă țara va trebui să le vină într'ajutor.

Mașini de sburat plătite cu cafea.

Am vorbit într'un număr trecut al gazetei noastre despre sborul lung întreprins de o grupă de hidroavioane italiene. Comandantul grupului a fost Italo Balbo. Sborul s'a făcut între Italia și Brazilia (America de Sud). Sburătorii italieni au ajuns destul de bine la punctul ultim din drumul sborului. Brazilienii iarăș au primit cât s'a putut mai bine pe îndrăzneții sburători italieni. Dar lucru interesant, Brazilienilor le-au căzut dragi la inimă mașinile italiene de sburat și alta și nimic, hai să facă târg. Zis și făcut. Sburătorii italieni, îndestuliți, că au mers, în colo pe sus prin aer, foarte mulțumiți să vie și pe vapor numai să-și mai vadă pe cei lăsați acasă. Astfel că cele 11 hidroavioane (aeroplan-vapoare) vor rămânea în Brazilia. Brazilia va plăti pentru ele 50,000 saci de cafea.

Nădejdea poporului evreesc în durerile sale

În cărțile Vechiului Testament se întrezărește ceva tainic și foarte măgăitor, o persoană care o să vină, la plinirea vremurilor, prin care se vor binecuvânta toate neamurile pământului, și care va face dreptate pe pământ. Această persoană viitoare, profețită de chiar însuși Dumnezeu îndată după căderea lui Adam în păcat și pe urmă de atâția profeți, este Mesia cel mult așteptat, Mântuitorul neamului omenesc.

Întreagă nădejdea poporului evreesc era pusă în Mesia, dela el aștepta deslegarea tuturor problemelor și astfel și a durerii. De dragul acestui Mesia și cu nădejdea pusă în el poporul evreesc a suferit toate loviturile sorții, toate războaiele, dimpreună cu multele pierderi suferite pe urmele lor, toate robiile și nonorocirile venite pe capul lui. Nădejdea aceasta se desprinde tot mereu și din cartea dreptului Iov, și tot nădejdea aceasta îi face adevărați eroi pe mulți dintre reprezentanții poporului evreesc. Nădejdea aceasta le însuflă curaj, le alina durerile, îi mângâie în lanțuri și în temniță, și în întărea pe cei rămași acasă și în urma lor, pe văduve și pe orfani. Cu litere atât de neșterse a fost scrisă această nădejde în inimile acestui popor, încât trebuie să-l admirăm și preamărim, pe lângă toate păcatele și defectele sale.

Nădejdea aceasta o autrește într'una, nelăsându-o să piară, însuși Domnul Savaot,

celce trimite tot într'una proroci, cari îl descriu pe acest Mesia într'atâta de amănunțit, încât din aceste prorocii i-se poate făuri întreagă viața.

Acest Mesia se va ridica din pătura de jos a poporului evreesc: »In zilele acelea ridica-voi cortul lui David cel căzut și de nou voi zidi cele căzute ale lui, și cele răsturnate ale lui le voi ridica și iarăși îl voi zidi, ca zilele veacului« (Prorocul Amos 9, 11). »Și va eși toiag din rădăcina lui Iesse, și floare din rădăcina lui se va înălța« (Prorocul Isaia 11, 1). »Pentru aceea acestea sice Adonai Domnul: Și voi lua eu din cele alese ale cedrului din vârf și voi da din capul odraslelor lui, din inima lor voi lua și voi răsădi în munte înalt« (Prorocul Iezechiel 12, 22). »Bucură-te foarte fata Sionului, iată împăratul tău vine la tine drept și însuși mântuitor, blând și călare pe asin și pe mânz tânăr« (Prorocul Zaharia 9, 9). »Și tu Viflaim, casa Efratului, mic ești a fi între miile Iudei, căci din tine va ieși mie, ca să fie povățuitor lui Israel, și ieșirile lui din început din zilele veacului« (Prorocul Michea 5, 2).

Acest Mesia se va îngriji mai ales de cei săraci și de cei suferinzi: Astfel îl vede prorocul David pe Mesia în psalm 9. Tot asemenea și prorocul Isaia: »Ci va judeca smeritului judecată, și va muștra pe smeriții pământului, și va bate pământul cu cuvântul gurii sale, și cu duhul buzelor sale va omorî pe cel necurat« (11, 4). »Și vor auzi în ziua aceea surzii cuvintele cărții și cei dintru întunec și cei din negură: ochii orbilor vor vedea. Și se vor bucura săracii prin Domnul cu veselie, și cei fără de nădejde dintre oameni se vor umplea de bucurie« (29, 18 și 19). »Trestia frântă nu o va zdrobi și inul ce fumegă nu-l va stânge. Străluci-va și nu se va frânge, pânăce va pune pe pământ judecată și întru numele lui neamurile vor nădăjdui. Așa zice Domnul Dumnezeu,

celce a făcut cerul și l-a așezat, celce a întărit pământul și cele depe el, și dă suflare norodului ce este pe dânsul și dă duh celor ce umblă pe dânsul. Eu Domnul Dumnezeu chematu-te-am într' dreptate și te voi ținea de mâna ta, și te voi întări, și te-am dat spre legătură neamului meu spre luminarea păgânilor. Ca să deschizi ochii orbilor, să scoți din legături pe cei legați, și din casa temniței pe cei ce șed într' întunec« (42, 3—7). »Dădui Domnului peste mine, pentru aceea m'au uns pe mine, bine a vesti săracilor, m'au trimis a vindeca pe cei zdrobiți la inimă, a propovădui robilor iertare, și orbilor vedere« (6 1, 1). Același lucru îl profețește și prorocul Iezechiel în cap 34.

Însuși Mesia va fi omul durerilor, desprețuit și cel din urmă dintre oameni. Iată cum îl vede prorocul David: »Iar eu sunt vierme și nu om, defaima oamenilor și batjocura poporului. Toți cei ce m'au văzut, m'au batjocorit; grăit-au cu buzele, clătît-au cu sapul (zicând): nădăjduit-a spre Domnul: mântuiește-l pe dânsul, mântuiește-l, că-l voiește pe el. Deschis-au asupra mea gura lor, ca un leu ce răpește și răgnește. Ca apa m'au vărsat, și s'au risipit toate oasele mele. Făcutu-s'a inima mea ca coara ce se topește. Săpat-au mâinele mele și picioarele mele. Numărat-au toate oasele mele... Împărțit-au hainele mele loru-și, și pentru cămașa mea au aruncat sorți« (Psalm 21, 1—21). Prorocul Isaia îi descrie durerile și mai amănunțit: »Aceasta păcatele noastre le poartă și pentru noi suferă durere. Și noi am cugetat că dela Dumnezeu este el într' durere și năcaz. Iar el s'a rănit pentru păcatele noastre și a pățimit pentru fărădelegile noastre... și cu rana lui noi te ne-am vindecat. Toți ca niște oi am rătăcit, fiecarele dela calea sa s'a abătut, și Domnul l-a dat pe el pentru păcatele noastre. Și el pentru că s'a chinuit, și și-a deschis gura sa. Ca o oaie la junghiere s'a adus, și ca un miel fără viere în-

Foița „UNIRII POPORULUI”

Ruga

Colo'n margine de sat,
Lângă pădurea de brad,
Este o cruce învechită
Cu șindrile-acoperită.
Iar pe cruce-i răstignit
Domnul nostru Fiul Sfânt.
Cine vine, ori se duce,
Stă în loc și-i face cruce...

Mai departe, mai la vale,
Se vede-o casă cu paic.
Bordeiaș de țoți uitat
Că-i la margine de sat.
Are ferești mititele,
Abia poți vedea prin ele;
Ușa tinzii-i rezimată
Streșina-i dărăpănată.

Soarele-i pe asfințite.
Iar razele-i aurite,
Căsuța o luminează,
Ce-i în casă?... vrea să vadă:
Pe lavișă, lângă vatră
O bătrână stă culcată.
Baba s'a ude ostând
Vreascurile în foc pocnind.

Fiul ei e dus departe,
Și de mult nu i-a scris carte
Și decând el a plecat:
Câte lacrimi n'a vărsat,
Câte posturi n'a postit,
Câte slujbe n'a plătit,
Ca să-i vie iar băiatul,
Că-i pare pustiu tot satul...

Colo'n colț lângă fereastră
Șade-o tânără nevestă.
Cu piciorul legănând
Din furcă fuior torcând.
Și doinind cu multă jale
Ea privește'n depărtare
Unde soțul i-a plecat
La poruncă de împărat,

E târziu, a înserat
S'aud clopotele în sat.
Ea ascultă și deodată
Se ridică și se'ndreaptă,
Razimă furca de poartă
Și lasă de legănat
Se închină, și face cruce,
Drept la icoană se duce,

La chipul cu Preceasta
Și începe a se ruga:
— Maică sfântă Precurată
Adă-mi soțul înc'odată,
Să-l vedem pe prag intrând,
Și cu noi la masă stând!
Ar dori și el sărmanul,

Să-și mai vadă copilașul
Și ar dori să-și vadă mama,

Că-i bătrână-acu sărmana
Și de derul lui se stinge,
Să-l mai vază n'o ajunge.
Adă-l Maică îndurată
Să-i vedem și să ne vadă
Tu care ne știi durerea,
Adă-ne azi mângâierea
La genunchi așa se roagă,

Mila Maicii o imploară
O cerșește lacrimând.
Pruncul s'aude scâncind...
Iară Maica Precurată
Cu blândețe spre ia eată
Par'casculță și'nțelege
Să-ajute —, și face lege.

Și iată din sinu-i sfânt
Două raze se desprind
Se desprind și se îndreaptă
Spre cea mamă îngenunchiată
Și-i pătrund drept la inimă
Ca o tainică lumină...
Ea tresare... și face cruce
Și la copilaș se duce.

Și pe fiul ei plâpând
Îl găsește surzând...
Micii copilași când dorm
Și-i sărută Maica Sfântă
Și-i desmeardă și-i sărută

intea celui ce-l tunde pe el, așa nu-și deschide gura s'a. Intru smerenie judecata lui s'a ridicat și neamul lui cine-l va spune? Că s'a luat de pe pământ viața lui..., pentru că s'a dat la moarte sufletului și cu cei fărădelege s'a socolit, și el păcatele multora le-a purtat, și pentru fărădelegile lor s'a dat (53, 4-12).

Mirare e deci că poporul lui Israel,

știind că va să vină acest Răscumpărător, a suferit cu atâta răbdare soarta sa amară, și, dacă a mai și cântit din când în când, s'a recules din nou, pentru că prorocii nu-l lăsau să desnădăjduiască, ci-i țineau privirea pururea ațintită spre acest om al durerii?

Părintele IULIU.

Ce-am văzut și ce-am simțit la Blaj

— Scrisoarea unui preot din părțile Sătmăruului —

Hirotonirea întru episcop a Ilustrității Sale Părintelui *Dr. Alexandru Rusu*, a adunat la Blaj multă lume aleasă. Am ținut să plecăm și noi, o seamă de preoți, din îndepărtatul Sătmăr al țării noastre iubite. Pe mine m'a mânăat și dorul neastâmpărat să văd Blajul istoric cu sufletul lui creștinesc și românesc, cu școlile lui multe și vastite, și cu oamenii lui harnici și cucernici pe cari, de altfel îi cunoșteam mai demult, din scrisul lor atât de folositor.

Ajuns acolo uii repede necazurile vieții de toate zilele, îți trece numai decât și oboseala împreună cu drumul lung și plictisitor din vreme de iarnă, și nu-ți mai aduci aminte de nimica din oasece ai văzut pe drum, fiindcă ești stăpânit pe de-a întregul de simțăminte cucernice ale eelor în sfânt peleginaj merg la vre-o mănăstire vestită.

Cel dintăiu gând este să intri în frumusea și impunătoare catedrală din mijlocul Blajului, pentru a te închina în fața altarului care ne-a dat atâția apostoli cu inimă caldă și minte luminată, și care ne-a fost cel mai sigur adăpost în vremuri de grea cumpănă. Acest sfânt lăcaș este mărturia neperitoare a credinței unui neam robit, care și-a pus nădejdea numai în Dumnezeu. Este temelja pe care, șiruri întregi de oameni cucernici și aleși, au clădit cu multă muncă migăloasă tot ceea ce avem astăzi bun, trainic și frumos, începând cu modestele bi-

serici și școli dela sate și până la celea mai înalte și mai impunătoare școli și biserici dela orașe. Mi-a venit în minte acolo în biserică, că dacă ar putea să vorbească pereții ei, aproape fiecare piatră din perete ar ști să ne spună zile întregi despre mândrul trecut și trudnica muncă depusă la umbra lor de fiii acestei catedrale.

Ieșind de acolo și privind în largă piață a Blajului, imposibil să nu vezi mărețele clădiri ce împrejmuesc atât de fresco catedrala. Sunt vestitele școli ale Blajului.

Ele sunt lipite de pereții catedralei, par'că ar vrea să ne spună că sunt din aceeași tulpină, și au răsărit în urma ploaii de haruri dumnezeiești, cari s'au revărsat asupra noastră în biserică și prin biserică. Sunt lipite de pereții bisericii, pentru că este mama cu odzarele ei scumpe cari se îmbrățișează, și pentru că strâns legate de ea sunt și sufletele elevilor și dascălilor din acele școli.

Dacă Blajul are o însemnătate netăgăduită în viața acestui neam, și dacă are lucruri însemnate cu cari să se poată mândri, atunci acelea, înafară de istorica catedrală, sunt tot mai școlile lui multe și renumite, cari îi dau un deosebit farmec și înfățișare caldă și atrăgătoare. Aproape fiecare poartă din largă piață a Blajului este poarta vreunei școli sau așezări de cultură și de creație.

Și ceea ce m'a uimit mai mult este faptul,

că Blajul și acuma zidește. Cu toată criza mare de bani care bântue toate țările din lume, așadar și țara noastră, în Blaj răsar totuși — ca în poveste — adevărate palate de școli noi pe seama fiilor de foști iobagi, cari, azi mai mult ca ori când, aleargă spre ele în număr tot mai impunător. Am văzut mai multe clădiri noi, parte isprăvite, parte aproape de isprăvire, și — fără să vreau — m'am întrebat: cum se poate una ca asta? Oare Blajul nu simte lipsa mare de bani care a ajuns deja să fie generală?

Punând această întrebare unor oameni cu precădere, ei mi-au răspuns, că blestemata criză economică și financiară poate nicăiri nu este atât de simțitoare ca acolo la Blaj. Și dacă cu toate acestea la ei se zidește mereu, este că avem acolo un preamilos și preamodest Părinte Mitropolit, care își iubește neamul nespus de mult, și care, din această pricină — asemenea marelui vladică de pe vremuri Pavel dela Oradea — este foarte cruțător și postelnic, adună ban lângă ban, ca să poată face ziduri trainice, școli multe și bune pentru școlarii săi iubiți dela Blaj. Este adevărat omul școlii și al așezămintelor culturale, că-rorora și-a închinat viața și pentru cari face cele mai mari eforturi.

În privința așezămintelor culturale și școlare, Blajul nostru modest și mic ca oraș, este totuși mare și fără păreche. Asta își are explicația în numărul mare de preoți și dascăli luminați, de cărturari vecinic frământați de ideale, pururea în căutare de noi și noi orizonturi și rosturi de luminare. În tot cuprinsul acestei țări rar vei găsi oraș de seama Blajului, unde să fie adunate la un loc atâtea minți luminate, atâtea inimi învățate, atâtea căldură și simțire românească ca acolo.

Acolo te simți ca în mijlocul unei puternice așezări industriale, în care se munceste din greu ziua și noaptea. Par'că ai fi într-o uriașă stupină, unde fiecare albină aleargă cu zor în căutarea mierei dătătoare de viață. Și îți cade nespus de bine să vezi, cum munca istovitoare se desfășură sub caldă și binefăcătoare înrurire cevine din măiestoasă

Și pe el l-a sărutat
Ruga când a răsunat

L-a sărutat să-nțeleagă
Că ruga e ascultată.
Mama aia semnul sfânt
Trimis prin puiul ei blând,
Și privește spre icoană
La cereasca noastră mamă
Să-i aducă mulțumită
Iar copilul. — și-l sărută

Nu mult timp s'a amănat
Și sosise vestea'n sat.
Că'n bordeiul părăsit
Oaspele drag a sosit.
Mamă, tată și bunică
Laudă pe Maica sfântă.
Copilul mititelăș
Le surăde drăgălaș.

Baia Mare

M. I.

Niculaie Văicăreală

Toată împrejurimea cunoștea pe Niculaie al Brânzarului. Era chior de un ochiu, rău de gură, sfătos, bărfitor; dar mai presus de toate avea ponosul de a se vâicări, de a se căina și de a se plânge de toate câte se întâmplau în lume și în țară. Pe voia lui nu putea face nimenea; iar nevastă și copiii lui, de mulțori le venea să ia lumea în cap de gura lui cea ciocăitoare și nămănjită la vorbă.

Fiindcă se vâicăria mereu, satul și ținutul a început a-l numi, *Văicăreală*; și așa a rămas până în ziua de azi.

Nici că i-s'ar fi potrivit mai bine un alt nume, căci Niculaie al nostru par'că făcuse vot și jurământ să se tot vaere, și de bine, și de rău.

El nu cetia gazete; dar îi plăcea să audă știri de pe la alții; și astfel în zilele de iarnă — când nu-l prea îmbulzia lucrul, — era tot pe la vecini și le spunea ce-a auzit el, și se vâiera mereu.

— Vai de capul nostru — zicea într-o zi către badea Ion alui Teader. — Dacă dă Dumnezeu an bun și roadă multă și la anul, ne-am topit și ne-am dus de-a dura.

— Dar pentru ce, măi Niculaie?

— D'apoi nu vezi dumneata că și așa sunt bucatele destul de lesne. De va fi belșug și în anul viitor, vor fi și mai ieftine.

— Tu mori de frica belșugului, măi chiaușule — îi zice badea Ion. — Acum trei-patru ani, când era ferdăla de cucuruz cu 80 de lei și cea de grâu cu 120, iar fasolea era cu câte 300, atunci te vâicăria că sunt prea scumpe, că murim de foame, că ne-am dus de răpă, că anii sunt răi și bucate sunt puține; acum te bocești de ți-se zburlește părul, că anii sunt prea buni, că bucatele sunt prea lesne. Cum s'o mai găsească și Dumnezeu drăguțul cu tine? De îți dă puțin, te duci de răpă; de îți dă mult, te dai de-a dura. Dacă n'ai, e rău; dacă ai, e și mai rău.

Altă dată începu a se căina către Gheorghe alui Pițigoi:

— Să-ă-ăracii de noi, că ne prăpădim cu zile, zău așa.

— Da ce-i, Niculaie, ai dat de vre-o primăjdie?

— Auzi tu, scumpete ca aia. Hanț alui Fogal a vândut o pereche de boi cu 30 de mii. Treizeci de mii, frate Gheorghe, câtă vreme acum zece-cincisprezece ani, erau boii cu câte 250—300.

— Apoi tu nu ții seamă, măi Văicăreală — îi zise Gheorghe, că atunci erau zloți, iar acuma sunt lei. Dar și fără de asta, vitele grase și de prăsilă, cari pot fi trimise în străinătate, sunt mai scumpe. Cumpără-ți și tu vite de soiu, și bagă bucate în ele ca Hanț — căz doar bucatele și așa sunt destul de lesne, și nu te tot vâiera ca o cucuvaie. Mai ieri alaltă-eri te vâerai că sunt prea lesne vitele, că Friț alui Fin a vândut o pereche de bivolițe numai cu 12 mii.

Mi-se pare mie că tu ești născut în zodia cucuvelei ori într'a ciuvicii, și n'ai învățat alta decât să te vaeri și să te plângi. Când îți sunt copiii bolnavi, e rău; când sunt sănătoși, e rău iarăși, pentru că mănăcă de stâng. Cât ce le pui mămăliga și un șuștar de lapte pe masă, îl ascund, ca și cum ai bate în palmi. Dacă se întâmplă să mai fie câte unul răcit, ori să tușască, e rău că le trebuie ceai cu flori de soe, apoi zahărul e scump. Ba ți-se mai strică o grămadă de mămăligă, de caută să o dai la

catedrală care stăpânește întreg Blajul, stăpânește sufletele oamenilor, și ar trebui să stăpânească pe toți românii buni și adevărați.

Blajul nostru are prin urmare temeuri prea destule, pentruca să poată fi pururea mândru de munca depusă în trecut, pe care o continuă și azi cu aceeași sfântă râvnă și căldură. Are și azi năzuinți cari te fac să-ți ridici pălăria în fața lui, și cari pe mine m'au făcut să am sufletul împăcat al aceluia ce și-a putut realiza cu folos o veche dorință, aceea de a-l vedea.

Iar dacă am ținut să tipăresc aceste simțiri în iubita noastră gazetă: „Unirea Poporului” este, pentruca doresc să stărnesc în cetitorii ei numeroși și buni, admirația față de Blaj, alipirea și dragostea pe care o merită.

Trebuie să ținem morțiș la biserică și școala lui cu trecut atât de bogat și rodnic. Să fim totdeauna mândri pe Blajul nostru care ne-a păstrat credința strămoșească prin biserică lui, ne-a deșteptat și luminat neamul prin școala lui. Mai ales în aceste vremuri de grea încercare pentru bieții plugari, să băgăm bine de seamă la tot ce ne scriu cu atâta măiestrie și pricepere vrednicii lucrători ai acestei minunate gazete. Aceștia, alături de ceilalți cărturari neîntrepuți ai Blajului, vreau numai întărirea acestei țări, și fericirea plugarilor cari o alcătuiesc în cea mai mare parte. Să fim siguri că, urmând Blajul, mergem pe calea cea adevărată, care duce atât la fericirea din cer cât și la cea de pe pământ.

Acesta este sfatul, pe care cu gând bun vi-l dă din depărtare.

Păr. Gavrilă Pop,
din Vetiș, Jud. Sătmar

Ce e cu legea cametel. Am fost arătat și noi că nimenea nu este îndestulit cu legea cametel așa cum are de gând s'o facă dl ministru Voicu Nițescu. Comisia Camerei a propus deci ca să fie redusă camăta dela 18 la 16 la sută. Lumea însă nu este îndestulată nici cu reducerea aceasta și cere într'una ca Banca Națională să-și reducă ea însăși mai întâi camăta, dela 9 cel puțin la cinci la sută.

Din lumea largă

O groaznică întâmplare la o nuntă

Lumea-i mare și multe cumpliri se întâmplă într'ansa, dar știrea care a sosit de curând din orașul Bombay (Asia) este deadreptul înfiorătoare.

Orașul Bombay este în stăpânirea Englezilor și ei au acolo o mulțime de funcționari înalți, ofițeri și trupe. Generalul englez Harvey se pregătea în săptămâna trecută să-și mărite fata. Nunta era pusă la cale în toată regula, mai rămânea să se facă cununia. În ziua cununiei sosiseră toți nuntașii, îmbrăcați de paradă să plece la biserică. Însă mirii nu erau nicăiri. Ai casei i-au fost văzut plecând amândoi spre grădină, bagseamă să-și mai spună vre-o vorbă dulce, ca tinerii fericiți. Nuntașii au așteptat ce-au așteptat apoi au trimis pe nuni în grădină să-i caute și să-i cheme. Acolo însă, într'un chiosc (filigorie), nunul și nuna au aflat o privescătoare înspăimântătoare. Mireasa căzută cu fața pe-o masă, moartă. Alături mirele, lungit jos, mort și el. Se părea că au fost uciși de vre-un trăznet sec, ori de altă năpraznă asemenea.

Doctorii sosiți la fața locului au constatat și la mireasă și la mire câte-o foarte mică rană, ca de împunsătură de ac. Însă rănilile nu erau împunsături

de ac, ci mușcături de șarpe „cobra”. Se vede că pe când sârmanii tineri erau în cea mai frumoasă clipă din viață, un șarpe cobra s'a furisat asupra lor și le-a curmat viața și fericirea.

Durerea și spaima părinților și a nuntașilor nu se pot prinde în slove.

Asemenea șerpi veninoși sunt mulți în India (țara lui Por Împărat din Alexandrie) și prăpădesc în fiecare an mii și mii de oameni.

O femeie care vrea să fie călău

În țara Oehilor, fostul călău sau gâde, adică cel care pune ghilțul în grumazii judecaților la spânzurătoare, a fost scos din slujbă pentru o pricină oarecare. Cică după ce spânzura pe câte-un condamnat, se ducea la gazete și se lăuda cât a fost de neîndurat cu nenorocitul care-i căzuse în mână.

Pentru locul rămas gol autoritățile cehe au publicat concurs, cum se face și cu alte slujbe. Și lucru de mirare s'au înștiințat o mulțime de poftitori la slujba de hingher omenesc! Ba mai mult: s'a aflat chiar și o femeie, care să vrea să fie călău!

Poftitoarea spune că are 40 de ani e văduvă de războiu și trăiește în mare sărăcie. Vrea să aibă și ea o pâine în lumea asta. Miloasă nu e, că barbatul

găini; iar găinile dacă mănăcă mămăligă, nu ouă atât de mult ca de grăunțe. Dacă dai mămăliga la porci, și-e frică că se vor îneca, și-i mai mare paguba, și tu totdeauna ai prilej de a te văera. Ia' spune-mi drept, măi Niculaie, dacă ai fi tu Dumnezeu, ce ai face, și cum ai orându-i lucrurile, ca să fi și tu odată mulțumit? Dacă plouă vara, e rău, pentruca crește mohor prin cucuruz și nu se coc bostanii; apoi se mai putrezește făul. Dacă nu prea plouă, e rău, pentruca rămâne cucuruzul mic la ciucă-lău, și rămâne mai mult șterp, mai cu seamă pe brazde. Ce-ai face tu, ca să nu te mai vaeri?

Niculaie pleca rușinat, zicând:

— Așa sunteți voi toți din sat. Ocoși și făloși, că vouă toate vă ies bine.

Asta era văicăreala lui Niculaie pe uliță, dar acasă mai venia și cicăleala. Odată era mămăliga prea mare, de rămânea; altădată era prea mică. Odată era prea moale, altădată prea vârtoasă; prea fierbinte zama, ori nu destul de fierbinte.

La Crăciun, când și el — ca tot creștinul — tăia porc, întotdeauna era vai și amar de capul lui Niculaie; dar mai cu seamă de a Susanii, nevastei sale. De era porcul gras, cicăleala pe Susana că i-a dat prea mult de mâncare de a' prea îngreșat.

— Noa — zicea el —, acuma mănăcă unsoare. Să n'ai tu ce frige pe cărbuni, să n'ai tu o jumară macră, numai unsoare și grăsime, până te-i ciurmului.

De era porcul mai puțin gras, apoi să fi

văzut văicăreli și — „vai de capul lui Niculaie” —, cu leneșă asta de muiere, căreia i-a fost silă să meargă până la coteț, să dea porcului bine de mâncare.

— Noa — acum roade la talpă — zicea Niculaie. — Mănăcă aschi. Jumătate din porc e iască. Domnii la orașe și oamenii cei harnici îngrășe porcii cât pot, ca să aibă unsoare destulă, să poți tu căli o varză, să poți tu face un rântăș mai grăsuț la o zamă acră... și nicicum nu era bine, ci de capul lui Niculaie totdeauna era „vai”.

Norocul că Susani nu-i păsa de el, ci ea își făcea rostul ei; iar când el începea a o cicăli, ea zicea copiilor:

— Faceți copilași că a început moara lui Bădău.

— Părinte — zice într'o zi Niculaie către preotul —, vai de capul meu cu nevasta asta.

— Da' ce-i? Doar e bolnavă? întrebă preotul îngrijorat, căci el știa că stălpul casei lui Niculaie este Susana.

— Ți-ai găst'o să se îmbolnăvească aia. Ea și când are câte un copil, la trei zile e sus, ca și mai înainte.

— Dar de muncit muncește?

— Asta-i prost că muncește și când trebuie și când nu trebuie. Când e zi de sapă, vara, ea mă lasă în hotar, își ia copilul în brațe și desagii cu foi de napi pe umăr, și vine acasă. Și pi, pi, pi... frământă făina la puii de găină, rifu, rifu, rifu... taie foi de napi la cei de rață. Apoi, adă apă, fă de cină, și când

viu eu, ea e toată apă de ostenită, de n'ai tu cine mai schimbă o vorbă. Pot eu zice vreun cuvânt, că e acră zama, ori că nu-i acră, ori una, ori alta; nu mai ai cu cine grăi.

— Adecă n'ai cu cine te certa — făcu preotul.

— Apoi, când e de ploaie, ca nu să se odihnească și ea ca oamenii, ci, mai cărpește o hăinuță la copii, mai coase la un strigăc, mai pune bideri la un sac; iar de-i zice ceva, îmi răspunde scurt:

— Taci moara lui Bădău, și mergi de te tot vaeră pe uliță, văicăreală urată.

Noa, mai pot eu s'o mai duc cu o muiere ca asta? Ia spune! — De mă vaer cătră ea, îmi zice:

— Lasă că știe Dumnezeu ce să facă, nu te ocoși tu. — Noa ia spune, părinte, înțelegi e asta?

— Mulțumește lui Dumnezeu Niculaie — îi zise preotul. — Mulțumește-i și te bucură că nu e și ea ca tine, căci altcum ați fi cremeni și amar, și ați da schinteii. Dumnezeu ți-a dat-o, ca ea să țină cumpăna în familie, ca să vă puteți crește copiii și să nu vă rădă lumea. Dacă ar fi și ea ca tine, ați fi amândoi două cucuvăi cari cobesc tot a moarte, ori ați fi tot în certe și'n bătăi, de ați fi de răsul și de ghilazul satului.

N. Lupu

său fusese măcelar și adeseori îi ajuta să lovească vitele în cap. Ea știe cum să ia o viață. Crede că va ști cum să leagă ghidele de gâtul condamnaților. Nu se va da de rușine. Și se va socoti mândră, să fie ea cel dintâi călău femeie din toată lumea.

Intrebarea e acum, că oare judecătorii din Oehia vor fi și ei de aceeași părere, ori ba? În orice caz, cu toată sărăcia ei, cehoica asta nu-i femeie, ci drac împelițat...! Arz-o para s'o arză!

Dela frații din Serbia

„Pocăiții“ pătrund printre Români, dar se dau de gol

Cetitorul nostru *Tijie Basalici* din Sveti-Ioan, ne trimite o scrisoare mai lungă, din care aflăm, că între frații noștri din Iugoslavia au început dela un timp încoace să răsbată „pocăiții“. Noroc numai că „prorocii“ ce noui sunt dintre oamenii slabi de credință, cari n'au încăput nici la biserică, nici pe la comună, și dacă au pierdut slujbele lor celea cu rang, și-au zis: hai să ne pocăim! Și s'au pocăit și au pornit a predica, zicând:

— Uitați-vă, ce oameni ticăloși am fost și acuma ce creștini buni ne-am făcut...!

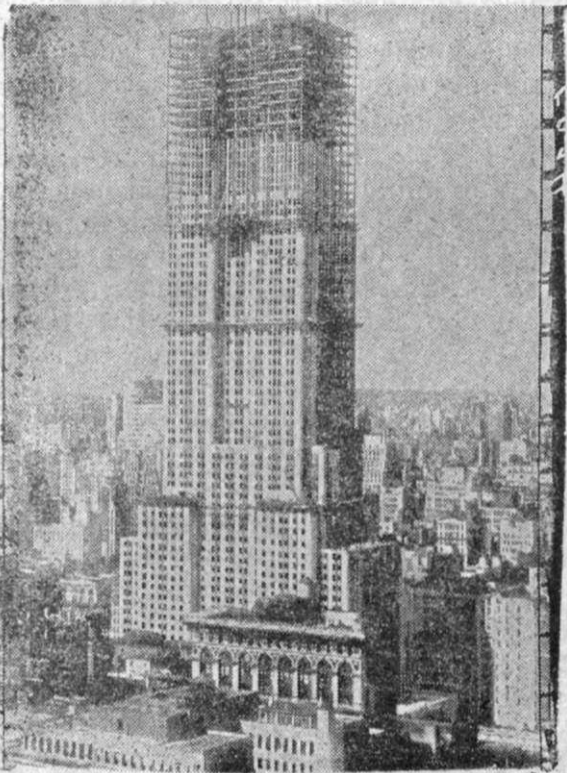
Însă puțin timp a trecut și a pornit stăpânul să-și arate servii săi. Cei pocăiți au prins a-și bate femeile. Unul și-a aruncat soția în apă, apoi a bătut-o cu capul de zid, până când și-a pierdut simțirea. Cinci zile a zăcut femeia în pat. Și când s'a sculat, s'a dus la avocat.

Alt „pocăit“ zice că el nu bea răchie și are mașină de fierț alcool din loze. Predică însă, că nu-i slobod să bea oamenii răchie nici decum...

Pocăiții dela noi sunt acum împărțiți în două partide, nu încap nici în cămașă; vin „frații“ întru pocăință din România să-i împace, dar înzadar. Și văzându-și umbra, acuma le este rușine să mai zică oamenilor: pocăiți-vă! Ci zic: frate la frate numai osândă-și fac!

Precum vedem din scrisoarea bunului nostru cetitor Basalici, cine umbă înafară de credință, numai rușine și ocară pate!

Cea mai înaltă casă a lumii

Americanii zidesc acuma la New-York casa aceasta, care are 85 de etaje și are o înălțime de 375 metri. Bine înțeles că această casă cu adevărat uriașă, are pereți din afară învâlușiți în fier.

Papa a vorbit la radio

Joi, în 12 Februarie, seara la orele 5 și 45 minute, tocmai în ziua în care a fost înscăunat înainte cu nouă ani, s'a deschis noul post de radio al Vaticanului, făcut de marele învățat Marconi. Preafericitul Părinte a ținut să deschidă el însuși acest nou post de radio printr'o vorbire latinească, adresată lumii întregi. Vorbirea și-a început-o cu cuvintele: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace și între oameni bună învoire“. S'a adresat mai întâiu către patriarhii, arhiepiscopii, episcopii și preoții de sub ascultarea sa, rugându-i să continue a lucra și mai departe în spiritul evangheliei: „Lucrați, lucrați întru credință și fiți cu multă răbdare în îndeplinirea datorințelor voastre, după vorbele sfântului Pavel. Dați pildă prin munca și prin suferințele voastre“.

S'a adresat apoi lumii întregi, îndemnându-o să lucreze mână în mână cu biserica, asemenea celor dintâi creștini, cari lucrau împreună tineri și bătrâni, bărbați și femei. „Fiți, — după vorba sfântului Petru — poporul ales al Domnului“. A salutat apoi pe toți aceia ce nu fac parte din biserica catolică, pe cari îi pomenește în rugăciunile sale zilnice, rugând pe Dumnezeu să le lumineze inima

Sa adresat pe urmă săracilor și bogăților, muncitorilor și patronilor, sfătuindu-i să nu se mai învrăjbească, ci să respecte munca și zeul. Pe patroni i-a povățuit, să dea lucrătorilor salariile ce li-se cuvin pentru munca lor, pentru că este în joc nu numai interesul lor, ci interesul lumii întregi. Dacă nu vor șterge lacrimile săracilor, va fi vai de ei, asemenea bogatului din evanghelie. Pe săraci i-a mângălat cu pilda Mântuitorului, care și el însuși a fost sărac toată viața sa. Pe urmă a dat binecuvântarea sa apostolică tuturor.

După aceea sf. Părinte s'a dus la ședința Academiei de științe, unde a mai ținut o vorbire în limba italiană, numindu-l pe dl Marconi membru al acestei Academii, dându-i totdeodată și binecuvântarea sa apostolică.

Aproape toate stațiunile de radio au transmis (au lăsat să fie ascultată) vorbirea sfântului Părinte. Și la noi la Blaj foarte multă lume a ascultat vorbirea urmașului sfântului Petru, rămânând adânc mișcată.

Cum a devenit creștin bun mareșalul Joffre

Până la anul 1914 generalul Joffre a fost francmazon, adevărat mare dușman al religiei catolice, cu toate că el însuși fusese botezat în această religie. Și în timpul războiului generalul Joffre era încă francmazon, dar începuse să fie mai îngăduitor față de preoți, ba se chiar împrietinise cu ei. Când biserica catolică n'a voit să-l îngroape pe generalul Pellé, fiindcă acela s'a căsătorit cu o femeie despărțită, Joffre a rămas foarte adânc impresionat și a început să-l stimeze tot mai mult pe cardinalul Dubois al Parisului, care, oricât l-a rugat toată lumea, n'a voit nici decât să dea voie ca generalul Pellé să fie înmormântat cu preoți și cu ceremonie religioasă. Foarte mult l-a impresionat pe Joffre și sufletul atât de adânc religios al mareșalului Foch. După moartea lui Foch, mareșalul Joffre s'a hotărât să se cunune și bisericește, pentru că el legase numai căsătorie civilă. Foarte mult l-a influențat apoi și soția sa adânc religioasă, așa că în sfârșit mareșalul s'a hotărât să devină creștin adevărat. Când a simțit că boala sa este primejdioasă, a chemat un preot, s'a spovedit și s'a cuminecat și de atunci își făcea zilnic rozarul. Cu rozarul în mână a și murit și așa l-au și îngropat.

Vârstă frumoasă. Zilele trecute au murit două femei foarte bătrâne, una în ținutul Vasluiului, în vârstă de 127 ani, iar cealaltă în ținutul Iașului în vârstă de 114 ani.

Pentru iubitorii de teatru. Piesa de teatru „Fetița Orfană“ de A. Melin, care ni-se cere din multe părți și care demult nu se mai află, se dă acuși la tipar pentru a treia oară, cu note muzicale cu tot. „Fetița Orfană“ este o piesă de teatru jucată cu multă plăcere, mai cu seamă de către fetițele de școală, atât de prin orașe cât și dela sate. S'a jucat până acuma și în orașe ca Sibiu, Craiova, Orăștie, Sighet, Siliștra din Dobrogea, ba chiar și la Românii din America.

Binecuvântarea Domnului. Unui țăran italian din Bergamo i-s'a născut săptămânile trecute al 26-lea copil din căsătoria sa încheiată în anul 1905. Toți cei 26 copii trăiesc și sunt deplin sănătoși.

O tovarășe a cerșitorilor. De câțiva vreme poliția din Șimleul Silvaniei a observat că prea mulți cerșitori vin la târguri. Cercetând cazul, a constatat că în fiecare zi de târg sosesc cerșitorii cu un autobus anume, iar după târg autobusul duce și galițe cu sine, pe lângă cerșitori. Luați de scurt, cerșitorii au recunoscut că sunt din Satu Mare, că au făcut o tovarășe, au cumpărat un autobus, cu care merg la târgurile din județul Sălaj, iar pe urmă din banii câștigați își cumpără galițe. Auzind cerșitorii din Șimleul Silvaniei despre ce este vorba, au protestat împotriva tovarășilor care le strică gheșeftul.

Moartea compozitorului Vidu. Unul dintre cei mai de seamă compozitori (făuritori de cântece românești) de dincoace de Carpați, Ion Vidu, a murit Sâmbătă în 7 Februarie la Lugoj. El a făurit frumoasele cântece: Pui de lei, Negruța, Coasa, Auzi valea cum răsună, Lugojana și altele multe. În mormântarea i-s'a făcut Luni, cu mare paradă.

Un câine turbat mușcă opt oameni. Luni în 7 Februarie un câine turbat s'a ivit pe străzile orașului Orăștie și a mușcat nu mai puțin de 8 persoane, între cari și trei fetițe cari mergeau la școală. Cu mare greutate câinele a fost împușcat, iar cei mușcați trimiși la Cluj.

Carnea de berbec leac împotriva boalei uscate. Profesorul dr. Mattausch din Viena a încercat la 650 de bolnavi de tuberculoză sângele și splina de berbec, și a aflat nu numai că le-a făcut foarte bine, dar că i-a chiar vindecat. Indată după acest leac bolnavii nu mai asudau noaptea, le-a scăzut fierbințelile, tot asemenea și bătăile inimii, iar pofta de mâncare le-a crescut foarte mult. Pe urmă bolnavii s'au vindecat.

În Ungaria au fost spânzurați doi făcători de rele. Kozárek călăul Ungariei urmașul lui Bali Mihaly, a avut mult de lucru în săptămânile din urmă. A spânzurat pe doi făcători de rele, pe cari i-a predat în mâna lui justiția, ca să-i trimită pe lumea cealaltă. Cea dintâi a fost femeia aceea ticăloasă, care a omorât cu venin mai multe femei și despre care am scris și noi la vremea sa. Ea a fost

San Remo

Chipul nostru acesta înfățișează o parte din orașul de băi San Remo din Italia, și anume casinoul de acolo, adică zidirea în care joacă domniile cei bogăți cărți. Orașul San Remo e vorba să devină neatârnat de Italia, și să se facă de sine stătător, ca astfel să poată veni cât mai mulți și să-și lase banii acolo. Se înțelege că pentru aceea ar rămânea tot în legături strânse cu Italia.

spânzurată în curtea temniței, în care se aflau și tovarășele ei de păcate, cari au trebuit să se uite la omorârea ei. Al doilea, căruia i-a curmat firul vieții, a fost plutonierul de jandarmi Ambrus, care a omorât două bătrâne funcționare de poștă. Interesant e că Kozárek călăul este un om de suflet. Ziarele din Budapesta îl laudă foarte mult, fiindcă el merge, în prețiu spânzurării, la candidații săi și-i mângâie, făgăduindu-le că se va purta foarte bine cu ei.

Lupii în Dobrogea. În urma marelui frig ce s'a abătut asupra Dobrogei, lupii au devenit tot mai cutezători. Ei au sfâșiat 17 oi ale ciobanului Serghie Mocan, atacându-l și pe el, dar a scăpat cu ajutorul câinilor săi, cu câteva mușcăături. În comuna Muscafaci lupii au atacat chiar și vitele din grajd. Prefectul de Callacra, venind cu automobilul dela Bazargic, a descoperit pe șoseauă schelete (numai oasele) de oameni, alături de cari s'au găsit o vioară și o țambală. Se vede că sunt oasele unor lăutari mâncați de lupi. După câteva zile lupii au atacat și au mâncat pe un preot dimpreună cu, cantorul său, cari veneau dela o înmormântare.

A ars o moară mare. La Careii Mari a ars zilele trecute „prima moară cu aburi din Ardeal”. Pagubele sunt de peste 30 milioane. Moara avea în slujbă vreo 86 de funcționari și câteva sute de muncitori, cari toți au rămas acum fără de lucru și sunt peritori de foame. Moara aceasta măcina zilnic între 20—30 vagoane de grâu, care se exporta în Ungaria și Cehoslovacia.

Un aeroplan militar doborât de un vultur. A produs mare uimire în toată lumea vestea venită din Londra, că un vultur a doborât un avion militar. Iată întâmplarea. În timp ce o escadrilă de avioane britanice (engleze) făceau un sbor, în regiunea muntoasă Risalpur, un avion a întâlnit la o înălțime de două mii metri un vultur așa de mare, încât cu aripile întinse avea o lungime de doi metri. Avionul și vulturul erau în plin sbor. Din întâmplare vulturul a lovit cu aripa lui aripa avionului. Aceasta s'a rupt îndată și deodată cu ea întreg avionul a luat-o spre pământ. Cei doi soldați, cari se aflau în el, au murit în timpul căderii.

Grozavele urmări ce le-a avut seceta în China. Guvernul chinez a trimis o misiune specială să cerceteze năcazurile provenite pe urma secetei în regiunea Shensi. Rezultatele comisiei sunt foarte groaznice. În ultimii doi ani au murit de foame în această provincie nu mai puțin decât două milioane de oameni și alte 400.000 înși au fost vânduți ca sclavi pentru cele trebuincioase traiului. Multe sate au rămas pustii.

† **Mihail Ilieș**, paroh gr.-cat. v. protopop onorar în Câmpia Turzii I. a adormit în Domnul la 12 Februarie 1931, împărțit cu sf. taine ale muribunzilor, în al 58-lea an al etății și al 31-lea al preoției sale. În mormântarea a avut loc la 14 Februarie 1931, ora 2 p. m., în cimitirul român gr.-cat. din Câmpia-Turzii. Il deplânge soția îndurerată, trei copii și numeroase rudeni, între cari și P. S. Sa Alexandru, episcopul Maramureșului, ca cumnat. În veci pomenirea lui!

† **Victoria Boltor**, fostă funcționară, în anii 1927—1929, la administrația gazetei noastre, s'a stins în vârstă de abia 23 ani în ziua de 16 Februarie la Blaj, după o boală îndelungată și neiertătoare. În mormântarea i-s'a făcut Marți în 17 Februarie.

A fost o funcționară cinstită, cu tragere de inimă către gazetă, care, deși bolnavă, și-a făcut datoria regulat și cum se cade, până când boala, care de multă vreme o păștea, a silit-o să intre în sanatoriu. La părere sănătoasă, de fapt însă bolnavă, a fost atacată din nou de boala care a și repus-o. Facă-i Dumnezeu partea cu dreptii.

Corpul omului

9. Simțurile

d) **Văzul.** Organul vederii este **Ochiul**. Cu ajutorul ochiului vedem tot ce este în jurul nostru.

Ochiul este așezat sub frunte, într'o gropiță osoasă, numită **orbită**. Forma ochiului este rotundă. Are o grosime de doi centimetri și jumătate.

Este apărut de **pleoape**, cari se închid și se deschid după trebuință. Pe marginea pleoapelor sunt **genele**, fire de păr, puse în rând, cari opresc praful de a intra în ochiu.

Când ochiul este obosit, pleoapele se închid și ochiul se odihnește.

Deasupra ochiului este **sprânceană**, formată din păr stufos. Sprânceană înfrumusețează fața și împiedică sudoarea de pe frunte ca să intre în ochiu.

Ochiul este format din mai multe învelișuri. Cel dintâi înveliș este **sclerotica** sau **albul ochiului**. Aceasta e de

culoare albă și e foarte tare. Are o grosime de un milimetru.

Sub sclerotică este **coroidă**, al doilea înveliș, de culoare neagră și cu multe țevișoare cu sânge. Înainte, coroidă este turtită, ca un disculeț. Acest disculeț se numește **iris**. Culoarea irisului, dă culoarea ochilor: negrii, albaștri, căprij.

În mijlocul irisului este o gaură rotundă. Aceasta e **pupila** sau **luminis** ochiului. Prin pupilă intră lumina în ochiu. Lărgindu-se și strimțându-se pupila, se regulează și pătrunderea luminii.

Sub coroidă este al treilea înveliș **retina**. Aceasta are o grosime de o jumătate de milimetru. E formată din multe celule și fire nervoase, cari se prelungesc până la creeri.

În lăuntru ochiului se găsește o materie apoasă, învâlită într'o piele subțire numită **hialoidă**.

Îndărăptul pupilei, atârnat de fireșoarele prelungite ale hialoidă se găsește **crystalinul**, un globulel străvezii care se poate bulbuca și se poate turti după cum vederea unui lucru este apropiată sau mai depărtată.

Lucrul pe care îl privește ochiul trebuie să fie luminat, ori însuși să dea lumină. Altfel nu poate să fie văzut.

Lumina intră prin pupilă și prin crystalin. Chipul lucrului văzut se formează în fundul ochiului, unde firele nervoase sunt mai simțitoare. Aceste fire, primind știrea de văz, o duc până la creeri. Și acolo la creeri să știe ce formă, ce mărime și ce culoare are lucrul văzut.

Ochiul trebuie să fie totdeauna umed. Umezirea se face prin lacrimi.

Lacrimile sunt un fel de apă cu puțină sare. Se formează în beșicuța ce se găsește în colțul din afară al ochiului. De aici, lacrimile se întind peste tot ochiul, apoi o parte din ele se evaporază, iar altă parte se adună într'un săculeț mic așezat în colțul din spre nas al ochiului. Acest săculeț înlegătură și cu nasul și din el lacrimile se scurg în nas.

Când cineva plânge, lacrimile formează din abundență și nu se pot scurge toate în săculețul și tubușorul ce duce la nas, de aceea curg pe obrazi.

Boalele de ochi sunt foarte multe. Se pot îmbolnăvi și singuraticel pleoapele ochiului. Astfel se pot îmbolnăvi pleoapele. O boală a pleoapelor este **Colobomul** sau lipsa pleoapelor. Aceasta boală poate să fie din naștere sau poate ivi în timpul vieții, din cauza loviturii. Când pleoapele lipsesc cu totul boala e foarte primejdioasă, căci ochiul rămâne desvelit și poate să fie atins de orice lovitură.

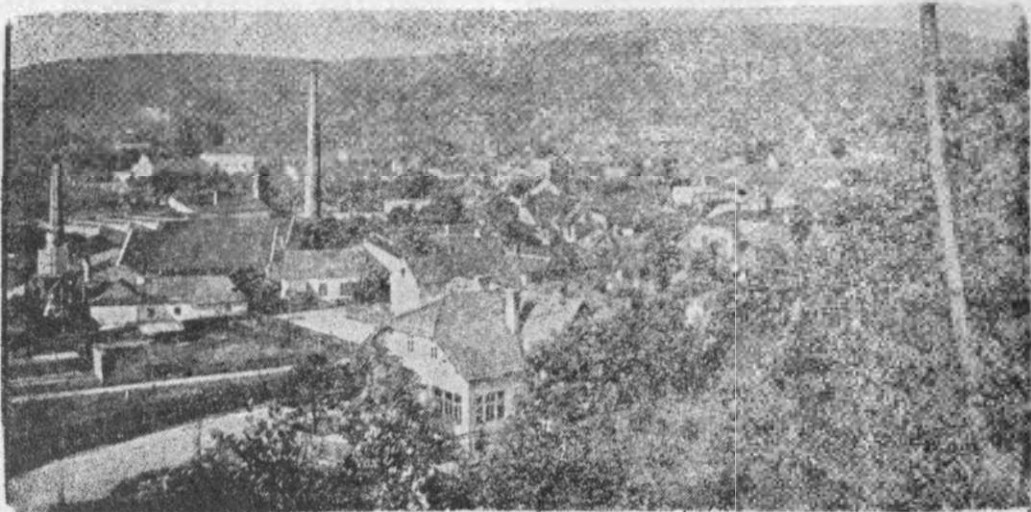
Altă boală a pleoapelor este **Apanderea pleoapelor**. Semnele boalei sunt roșeață pe marginea pleoapelor și niște solzi groși și moi la rădăcina pleoapei. Bolnavii sufer foarte mult din cauza luminii, mai ales dacă se găsește praful sau în fum. De aceea trebuie să se ferească de lumină prea vie, de fum și de fum și să poarte ochelari fumuri.

Ulciorul este tot o boală a pleoapelor. Se arată sub forma unei bubușoare roșii. După câteva zile bubușoara se îngălbinește, creapă și scurge din ea un puroiu smântânos.

Intâmplări din toată lumea

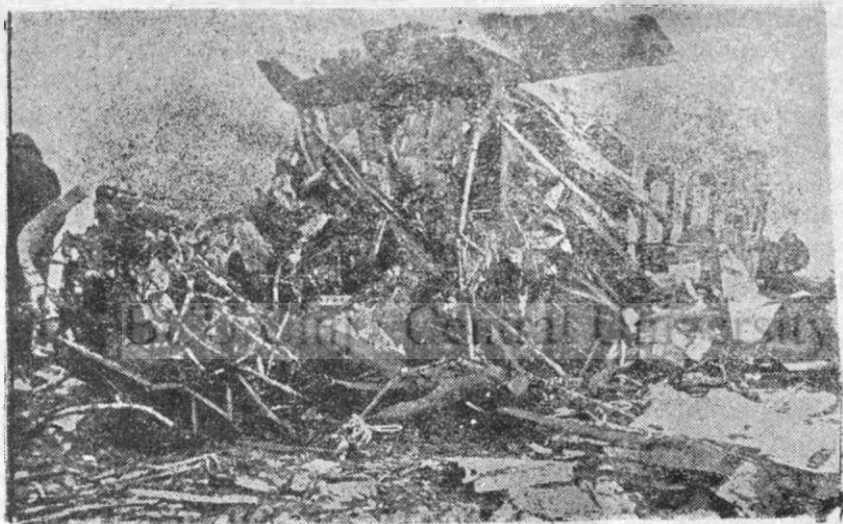
Explozie într-o fabrică de patroane

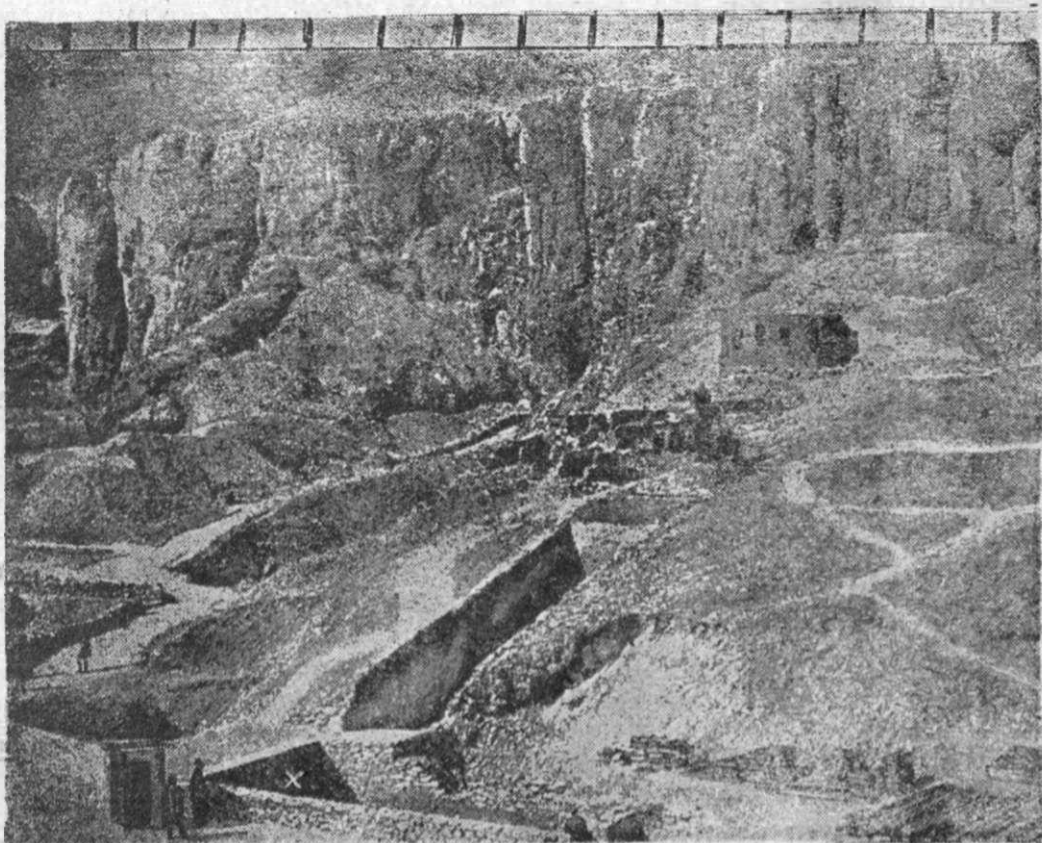
În apropiere de Viena, capitala Austriei, se află orașul Hirtenberg, unde este o vestită fabrică de patroane, de unde s'a provăzut în cursul războiului întreaga armată austro-ungară cu patroane. Zilele trecute fabrica aceasta a suferit mari stricăciuni, aprinzându-se o patroană, care a aprins mil de alte patroane și a rupt în bucăți pe un lucrător, iară pe altul l-a rănit grozav.

Nenorocire de aeroplan în Belgia

În vremea din urmă nenorocirile de aeroplan sunt la ordinea zilei. Aerul se cucerește cu greu și cere multe jertfe. Iată ce s'a ales din falnicul aeroplan care ducea posta de la Bruxelles (capitala Belgiei) la Londra (capitala Angliei). Nenorocirea s'a întâmplat în urma unui defect de motor. A murit conducătorul aeroplanului și mecanicul, pe când un al treilea a rămas nevătămat, ca prin minune.

Mormântul faraonului

Cine să nu fi auzit de mormântul vestitului faraon egiptean Tutanchamon? Iată acest mormânt, deschis, cu 15 Ianuarie 1931, pentru ori cine. Se înțelege că tot ce s'a aflat acolo de așumeturi au fost duse în muzee, iar în mormânt nu se mai află decât trupul îmbalzat al faraonului, închis într'un sicriu de sticlă. Fața faraonului, care a domnit peste 4000 de ani, se vede și acum, ca a oricărui mort de curând trecut la cele veșnice.

Ulciorul se vindecă, punându-se pe el o cârpă înmuiată în apă caldă, iar marginea pleoapelor se va unge cu untură de pește sau drojdie de bere.

Pe sate, se crede, că ulcior se face numai aceluia, care s'a uitat pe gaura cheii dela ușă, să vadă ce se petrece în casă și să vindecă frigându-l cu coada lingurii înfierbântate.

Pielița, care câptușește pleoapele pe dinlăuntru, încă se poate aprinde, dând boala numită *conjunctivită*. Aceasta boală se vindecă cu greu și din cauza ei, omul poate și orbi. Boala e și lipicioasă, de aceea cel bolnav, numai decât trebuie să se arete doctorului.

În ochi pot să între o mulțime de *corpi străini*: praf, pulbere de cărbune, pulbere pietroasă. Corpii străini se așează de obicei între pleopă și ochiu, pricinuind durere destul de mare.

Pentru a putea scoate corpii străini din ochiu, trebuie întoarsă pleopa și cu un colț curat de năframă se ridică corpul străin.

Corpii străini pot se pătrudă chiar și în învâlișurile ochiului și atunci se formează *albeața*.

Albeața se arată prin niște pete ce formează pe ochiu. Din cauza acestor pete, vederea este slăbită.

Pe sate, albeața se vindecă cu untură de șarpe sau cu pielița de bătucă de rață.

Ocristalinul, irisul, retina și coroida încă pot să sufere de boale, cari se vindecă cu greu, ori nu se vindecă de loc. De aceea totdeauna, când omul simțeste, că îl doare vre-un ochiu, numai decât să ceară sfatul doctorului și să țină cu tărie, îndrumările pe cari i-le dă doctorul.

Ion Popu-Câmpeanu

De ce n'au preț bucatele noastre?

Trăim vremuri grele. Și astăzi toată lumea geme sub povara acestor vremuri. Nu-i merge bine nimănui: nici meseriașului, nici comerciantului, nici funcționarului, nici muncitorului din fabrici, absolut nimănui.

Între toate clasele sociale însă, mai prost, mai rău îi merge plugarului, care razimă numai în cultivarea cerealelor.

Cauza la aceasta ticăloasă stare nu este numai împrejurarea, că peste tot cerealele nu au preț, ci la noi se mai adaugă și împrejurarea, că cerealele produse de plugarul nostru sunt mai prejos decât cerealele din alte țări.

Mă duc des în piața noastră și mă uit la carele încărcate cu grâu, săcară, porumb, și altele. Mă uit și cercetez sacii dezlegați înapoia carelor și rămân surprins și totodată amărit în sufletul meu. Nu găsești nici 10 la sută din grăul îmbiat spre cumpărare din întreg târgul care se fie curat, fără golgotină, ciormoiag, obsigă, neghină, săcară ori tăciune.

Și dacă întreb după cauză, mi-se răspunde, că nu ei sunt de vină, că ei au sămănat semințe alese, curate, ci mașinile cari îmblătesc sau trieră, că nu au ciururi bune să aleagă bine sămânța.

De necaz și măhnit iau de multe ori cu mine pe câte un țaran, și-l duc la earul vecinului, și-i arăt grăul acestuia curat și fără de leac de golgotină și-i zic: grăul acesta de ce-i curat, nici neghină, nici obsigă, nici săcară în el? Îl întreb pe omul cu grăul curat, cât îi prețul? Îmi răspunde un preț aproape dublu ca a celui plin de golgotină.

Mă duc mai departe și mă opresc la un car încărcat cu 10 saci, numai firul grâului, bobonat ca mazărea și fac prinsoare, că dacă l-as fi cântărit, sacul de 5 ferdele ar fi tras 86 kg. Dar ce folos? Așa era de întăciunat, de-ți era scârâ și să te uiți la el. Ce ceri pe el, bade? 50 Lei, Domnule! Cerea mai puțin ca cea al cărui grâu era plin de golgotină și amestecat cu secară, deși era aproape de 2 ori așa de greu ca al aceluia. Pentru Dumnezeu, bade, cum de n'ai spălat d-ta la semănat grâul ăsta cu piatră vântată ori să-l fi prăfuit cu porzol sau cu alte materii cari omoară tăciunele? Noi, la satul nostru nu spălm nici odată grâul. Hotarul nostru foarte rar face tăciune. Sunt om de 50 ani și o dată doară îmi aduc aminte să fi avut tăciune în grâu. Și apoi și fără de aceasta, cu Dumnezeu nu na putem război. Dacă Dumnezeu vrea să se facă tăciune, se face, pe lângă toate lecuirile noastre.

Până când plugarul nostru va stărui în obiceiurile de plugărie ale strămoșilor, nefolosindu-se de unelte perfecționate de plugărie, ca grape, mașini de tot felul, ciure pentru alegerea și clasificarea semințelor, spălarea ori prăfuirea semințelor în scopul de a omori tăciunele și alte ciuperci stricătorese plantelor agricole; până când nu va face ogor înadată după recoltarea produselor, amânând arăturile până cu o săptămână ori două înainte de sămănat; până când și puținul gunoiu ce-l produce cu vitele sale, în loc să-l care pe locul său, îl vinde bulgarilor grădinari ori altor străini, lăsând gunoarea locului propriu în grija paserilor ceriului; până când plugarii noștri nu vor gunoi locurile cu gunoieri artificiale; până atunci cerealele lor vor avea prețurile mici și nemulțumitoare. Fiește care județ își are Camera sa de agricultură care are membri dintre agricultorii cei mai aleși și mai cuminți din județ. Chemarea acestora e, ca să steie în ajutor agricultorilor cu sfatul lor înțelept în toate chestiunile de plugărie, recomandându-le și procurându-le pe prețurile cele mai moderate, semințe și unelte bune și corespunzătoare timpurilor.

Să ne desbăierăm deci de obiceiurile vechi de cultură a ogoarelor noastre și să ne înarmăm cu unelte și metode nouă, dacă vrem ca produsele noastre să ia lupta și să birue produsele agricole ale țărilor străine.

Nicolae Pop
prof. pens.

Am primit câte 45. Lei dela următorii: Colbas Laurean, Dejeu Gheorghe, Macarie Dumitru, Teodor Crișan, Urețian Ilieș, Augustin Vais.

Câte 90 Lei: Paven Constantin Coțombea, Fărcaș Petru, Vlad Gheorghe, Nonic Manu, Ghișoi Ioan, P. Cârcoană, Gheorghe Huzău.

Câte 100 Lei: Alexandru Peteanu, Vasile Chisăliță, Pop Augustin, Iosif Avram I. A., Fărcaș Andreiu, Giurgiu Constantin, Zacheiu Pușcă.

Câte 180 Lei: Hațegan Augustin, Rafila Târziu, Jobaji Gheorghe, Filimon Bălan, Cipoș Ilie, Biserica Șard, Ilie Farago, Duma Vasile, Of. parohial Pinticu, Ioan Mureșan I. Stan, Ciorcășel Mihai, Gregoriu Coman, Chirilă Ioan, Șezătoarea Culturală Chinari, Banca Viitorului Crivobara, Victor Cozma, Of. parohial Bord.

Ioan Mănecan, George Moldovan, Curatorul bisericii Păuceșoara, Lazar George, Victor Avram, Galia Francisc, Vasile Pop, Andraș George, Sancira Ioan, Nicolae Popa, Primăria Bazna.

Alte sume: Teodor Naghi 60; Cipoș Ilie 1000;

Văd. E. Sonea 400; Mantz Iosif 200; Aurel Tămaș 360; Iancu Vasu 182; Gogața Ioan 150; Brinzeu Petru 150; Ioan Roth 65; Traian Băiaș 200; Librăria „Doina” 770; Albert Binder 845; Bodan Simion 200; Gălățan Iosif 37; Octavian Bulbuc 360; Timiș Gavril 60; Lazar Borlovan 193; Dobrau Simion 127; Puia Nicolae 230; Ludovic Brazovai 335; Vasile Șandru 330.

Redactor: IULIU MAIOR.

Primăria Comunei Ohaba

Nr. 16—1931.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința publică în Comuna Ohaba, în baza legii asupra producției și desfacerii spiritului și beuturilor spirtoase să ține licitație în ziua de 2 Martie 1931.

Cu prețul de strigare 5000 Lei un brevet. Licitatiunea să face cu oferte închise. Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficioase la această primărie. Ohaba, la 9 Februarie 1931.

Nicolae Groza
Primar

A. Frățiță
Notar
(1373) 1—1

Nr. 3238—1930

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza deciziei Nr. G. 3238—1930 a Jud. de ocol Diciosânmărtin în favorul reclamantului Roșă Nicolae lui Nicolae repr. prin avocatul Dr. Ilarie Aldea Blaj pentru încassarea creanței de 7850 Lei — bani și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 25 Februarie 1931, orele 4 p. m., la fața locului în Bălcaciu la locuința urmăriților No. 278 unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 2 cai, 1 șură în valoare de 36000 Lei — bani.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Diciosânmărtin, la 26 Ianuarie 1931.
(1374) 1—1 I. PETHÓ, portărel

Nr. G. 2934—1930.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza deciziei Nr. G. 2934—1930 a Judecătoarei de Ocol Blaj în favorul reclamantului avocatul, Dr. Ilarie Aldea din Blaj pentru încassarea creanței de 3131 Lei — bani cap. și acc. se fixează termen de licitație publică

judiciară pe ziua de 3 Martie 1931 orele p. m. la fața locului în Valea Lungă, la locuința urmăriților unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: bol, vaci, car, coșer, cucuruz, valoare de 38000 Lei — bani.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Blaj, la 10 Februarie 1931.
(1375) 1—1 ȘERBAN, portărel

Nr. G. 3315—1930.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza deciziei Nr. G. 3315—1930 a Judecătoarei Mixte Diciosânmărtin în favorul reclamantului Iuliu Herzlinger repr. prin avocatul Dr. Iuliu Benedek și Dr. Iosif Kobóri pentru încassarea creanței de Lei 12.510 — capital și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 23 Februarie 1931 ora 5 p. m. la fața locului în Valea Vasului la locuința datorășilor unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 2 bol și 1 car pentru vite în valoare de Lei 14.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Diciosânmărtin, la 20 Ianuarie 1931.
(1377) 1—1 INDESCIFRABIL portărel

No. G. 3972—1930.

Publicație de licitație

Subsemnatul delegat prin această publică că în baza deciziei No. G. 3972—1930 judecătoarei Mixte Diciosânmărtin în favorul reclamantului Banca Gen. de Credit repr. prin avocatul Dr. Aldea Ilarie din Blaj, pentru încassarea creanței de 3000 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 2 Februarie 1931 orele 3 p. m. la fața locului în comuna Valea-Sasului No. unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 șură, șopru, 1 coș pentru cucuruz, 1 hambar, 1 car de vite în valoare de 9000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Diciosânmărtin, la 7 Februarie 1931.
(1376) 1—1 PETHO, portărel

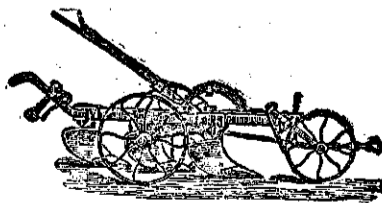
Timp de 55 ani multe mii de cumpărători mulțumiți, comandă trebuința lor de semințe de legume, flori, agricole, cepe de flori, plantă trandafir, altoiți s. a. în calitate cunoscută superioară dela firma **Arpad Mühle**, cultură și comerț de semințe, stabiliment de grădinar **Timișoara III** bm. Preț curent în românește cerere gratuit. 3—3

Atențiune!

cine vrea să cumpere efțin și să fie bine servit
să cerceteze magazinul de fierărie

I. BINDER STR. REGINA MARIA No. 195

Prăvălia cea mai bine asortată și aprovizionată cu toate mărfurile
pentru meseriași, industriași, plugari și economi

RECOMAND: Mașini și toate uneltele de agricultură, tot felul de fierării și tinichea, ciment, gips, trestie de structură, hârtie de izolat și de cătran, fier pentru beton și de zidire, vase emailate de tuci și tinichea, sobe de încălzit și cuptoare de gătit, munițiuni pentru vânat, tot felul de lacuri și vâpsele pentru

văpsit, emailat și zugrăvit, obede, lioce și juguri. **Depozit de diferite uleiuri pentru mașini și automobile, benzină și petrol, piese de schimb pentru automobile Chevrolet,** anvelope și camere de aer în toate dimensiunile.

Nu întârziați și vizitați magazinul nostru, prețuri foarte reduse și solide, serviciu cinstit.

(1370) 3—3